

Fylkesmannen i
NORDLAND

TILSYNSRAPPORT

SAMISKE ELEVERS RETTIGHETER ETTER
OPPLÆRINGSLOVEN

SALTDAL KOMMUNE

19.03.14

Innhold

1. Tema for tilsynet	3
2. Gjennomføringen av tilsynet	3
3. Det som er kontrollert i tilsynet	3
3.1. Forsvarlig system – opplæringsloven § 13-10 annet ledd.....	3
3.2. Samisk opplæring i grunnskolen – opplæringsloven § 6-2	4
3.3. Nødvendig utstyr, inventar og læremiddel – opplæringsloven § 9-3.....	5
3.4. Alternative opplæringsformer i samisk – forskrift til opplæringsloven § 7-1	5
4. Fylkesmannens vurdering og konklusjon.....	5
4.1. Skoleeiers beskrivelse	5
4.2. Er kravene i opplæringsloven § 13-10 annet ledd oppfylt?	6
4.3. Er kravene i opplæringsloven § 6-2 oppfylt?	7
4.4. Er kravene i opplæringsloven § 9-3 oppfylt?	8
4.5. Er kravene i forskrift til opplæringsloven § 7-1 oppfylt?	8
5. Retting av lovbrudd.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
6. Kommunens frist for å rette.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Vedlegg 1 – Oversikt over innsendt dokumentasjon.....	10

1. Tema for tilsynet

Samiske elevers rettigheter etter opplæringsloven kapittel 6 er et prioritert område for tilsyn. Gjennom dette tilsynet skal det kontrolleres om skoleeier har etablert og implementert et forsvarlig system for å sikre og ivareta samiske elevers rettigheter, jf. opplæringsloven § 13-10 annet ledd. Dette belyses gjennom tre hovedpunkter:

- plikten til å gi elever opplæring i og på samisk, jf. opplæringsloven § 6-2.
- om skolene har tilgang på nødvendig utstyr og læremidler, jf. opplæringsloven § 9-3.
- om det tilbys alternative opplæringsformer i samisk dersom opplæringa ikke kan gis av eget undervisningspersonale ved skolen, jf. forskrift til opplæringsloven § 7-1.

Det overordnede målet med tilsynsvirksomheten i forbindelse med samiske elevers rettigheter etter opplæringsloven, er å sikre at målgruppen får det tilbudet de har krav på etter loven. Samiske elever skal gis mulighet til å oppnå kompetanse innen samisk språk.

2. Gjennomføringen av tilsynet

Etter opplæringsloven § 14-1, jf. kommuneloven § 60 b har Fylkesmannen hjemmel til å føre tilsyn med offentlige skoler. Tilsynsmyndigheten skal ha tilgang til skoleanlegg og dokumentasjon, jf. kommuneloven § 60 c.

Fylkesmannen har valgt å gjennomføre et skriftlig tilsyn etter en avveining mellom ressursutnyttelse og nytteverdi. Vi fant at stedlig tilsyn ikke gir en merverdi. I dette tilsynet er det innhentet skriftlig dokumentasjon som grunnlag for å vurdere om skoleeier oppfylder lovkravene som gjelder for tilsynets tema. Dersom det avdekkes lovstridige forhold, vil det bli gitt pålegg og Fylkesmannen vil følge opp at pålegg rettes.

Det presiseres at tilsynsrapporten ikke gir en helhetsvurdering av skoleeier og skolen. Rapporten omhandler kun resultatet fra tilsynet som er gjennomført på det valgte temaet.

Gangen i tilsynet:

- Varsel om tilsyn med pålegg om å sende inn dokumentasjon, datert 11.06.2013.
- Mottak av dokumentasjon 21.08.2013.
- Innhenting av ytterligere dokumentasjon 12.12.2013
- Mottak av ytterligere dokumentasjon 07.01.2014
- Foreløpig rapport med varsel om pålegg, datert 30.01.2014.
- Frist for tilbakemelding på foreløpig rapport 24.02.2014.
- Tilbakemelding på foreløpig tilsynsrapport 24.02.2014.
- Endelig tilsynsrapport, datert 19.03.2014.

Da Saltdal kommune befinner seg utenfor samisk distrikt, vil utgangspunktet for våre vurderinger være avgrenset til lovbestemmelsene som angår rettigheter utenfor samiske distrikt.

3. Det som er kontrollert i tilsynet

3.1. Forsvarlig system – opplæringsloven § 13-10 annet ledd

Opplæringsloven § 13-10 annet ledd er en overordnet regel som pålegger skoleeier å ha et forsvarlig system for oppfølging av *alle* lovkrav. Kommunen har etter opplæringsloven § 13-10 annet ledd et overordnet ansvar for at skoleledelsen ved hver enkelt skole oppfylder kravene og pliktene i loven, og at de tilbyr de tjenester og aktiviteter som loven beskriver.

Systemkravet innebærer en plikt for skoleeier til aktiv, planmessig og kontinuerlig styring slik at vilkårene i opplæringsloven med forskrifter til en hver tid oppfylles. Dette forutsetter rutiner for kommunikasjon og samhandling mellom skoleeier og underliggende virksomheter (skolene) i organisasjonen. Med rutiner menes angivelse av hva som skal gjøres, hvem som skal gjøre det, hvordan det skal gjøres og når det skal skje. Skoleeiers system skal være beskrevet skriftlig og må være implementert i organisasjonen. Videre må systemet være egnet til å 1) avdekke forhold som er i strid med lov og forskrift og 2) være en garanti for at lovlig tilstand (gjen)opprettes ved at det blir iverksatt adekvate tiltak der det er nødvendig.

Det er hvordan systemet fungerer i praksis som er det avgjørende med hensyn til om det er lovmessig.

For å oppfylle kravene til et forsvarlig system må skoleeier kunne dokumentere:

- At det foreligger rutiner som sikrer at alle i organisasjonen som har oppgaver knyttet til samiske elevers rettigheter har tilstrekkelig kunnskap om innhold og krav i de bestemmelsene som er relevante.
- At det foreligger rutiner som sikrer at kommunen får nødvendig informasjon om det som faktisk skjer når det gjelder opplæring i samisk.
- At det foreligger rutiner for at denne informasjonen blir vurdert i forholdt til lovkravene.
- At det foreligger rutiner for å sette inn nødvendige tiltak dersom det avdekkes at praksis ikke er i samsvar med lovkravene.

3.2. Samisk opplæring i grunnskolen – opplæringsloven § 6-2

Opplæringsloven § 6-2 hjemler retten til opplæring i/på samisk i grunnskolen. Rett til opplæring i samisk innebærer opplæring i det samiske språk. Rett til opplæring på samisk innebærer at opplæringen skal foregå på samisk.

I samiske distrikter har alle i grunnskolealder rett til opplæring i og på samisk.

Utenfor samiske distrikt har alle samer i grunnskolealder rett til opplæring i samisk. Dette betyr at alle kommuner utenfor samisk distrikt plikter å gi samer i grunnskolealder opplæring i samisk uavhengig av gruppestørrelse.

Utenfor samisk distrikt har minst ti elever i en kommune som ønsker opplæring i og på samisk rett til slik opplæring så lenge det er seks elever igjen i gruppen. Retten til opplæring i og på samisk etter § 6-2 andre ledd forutsetter at minimum ti elever i en kommune fremsetter ønske om slik opplæring. Plikten til å gi slik opplæring vedvarer så lenge minst seks elever fortsatt ønsker denne opplæringen.

Skoleeier må ha et system som sikrer at opplæringen i samisk er i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet – Samisk, jf. opplæringsloven § 6-4 og forskrift til opplæringsloven §§ 1-1 og 1-11.

Samiskopplæringen må følge den til en hver tid fastsatte fag- og timefordelingen, jf. opplæringsloven § 2-2.¹ Fag- og timefordelingen i grunnskolen er en del av den pliktige opplæringen og kan ikke fravikes, jf. opplæringsloven §§ 2-1 og 2-3. I følge fag- og timefordelingen skal elever med samisk språkopplæring ha 190 timer mer enn minstetimetallet. Dersom elevene har valgt fremmedspråk eller språklig fordypning, skal elevene ha 303 timer mer enn den vanlige fag- og timefordelingen. Elever på barnetrinnet som har opplæring i samisk som første- eller andrespråk, kan bli fritatt fra opplæring i andre

---

¹ Til grunn for dette tilsynet legges Utdanningsdirektoratets rundskriv 1/2012, da dette er gjeldende for skoleåret 2012/2013. Det er dette skoleåret Fylkesmannen har bedt om dokumentasjon for. For skoleåret 2013/2014 gjelder imidlertid Utdanningsdirektoratets rundskriv 1/2013.

fag med inntil 76 timer samlet på 1.-7. trinn. Slikt fritak forutsetter at målene i læreplanene ikke blir fraveket, og det kreves samtykke fra den enkelte elev/foresatte.

3.3. Nødvendig utstyr, inventar og læremiddel – opplæringsloven § 9-3

Etter opplæringsloven § 9-3 plikter skoleeier å sørge for at skolene har tilgang til nødvendig utstyr, inventar og læremiddel. Videre gjelder et krav om at læremidlene skal være egnet til å benyttes i undervisningen. I forbindelse med samisk opplæring innebærer det blant annet en plikt til å ha læremidler i tråd med gjeldende læreplanverk og utstyr som muliggjør undervisning/fjernundervisning.

3.4. Alternative opplæringsformer i samisk – forskrift til opplæringsloven § 7-1

Dersom skolen ikke har egnet undervisningspersonale, har elever med rett til opplæring i samisk krav på å få slik opplæring i alternative former. Slik undervisning kan blant annet være fjernundervisning, intensivundervisning og spesielle leirskoleopphold.

Dersom fjernundervisning benyttes kreves det at skoleeier har systemer som ivaretar den enkelte elevs rettigheter. Skoleeier har ansvar for at opplæring er i henhold til regelverket, også når elevene får opplæring som fjernundervisning. Det er videre viktig at skoleeier har rutiner for å bistå elevene ved fjernundervisning, ikke minst teknisk sett.

4. Fylkesmannens vurdering og konklusjon

4.1. Skoleeiers beskrivelse

Den enkelte skoles rektor informerer foreldre muntlig om retten til opplæring i samisk når elevene skrives inn, samt retten til å velge samisk som første- eller andrespråk. Slik informasjon blir også gitt tilflyttede elever. Saltdal kommune som skoleeier benytter denne informasjonen fra skolen for å kartlegge behovet for et samisk opplæringstilbud.

Rektor ved den enkelte skole er delegert myndighet til å behandle henvendelser med ønske om et samisk opplæringstilbud. Saltdal kommune viser til kommunens delegasjons- og subdelegasjonsreglement. Opplæring i samisk innvilges ved enkeltvedtak som viser hvem opplæringen gjelder for, språk og språknivå, omfanget i timer pr. uke, hvordan undervisningen er tenkt organisert, samt gjeldende læreplanverk. Vedtaket viser også til reglene for bruk av klageretten.

For elevene på barnetrinnet gis det fritak fra 76 timer i andre fag på bakgrunn av samisklærers og kontaktlærers vurdering. Fritak gjøres fortrinnsvis i fag den enkelte eleven har høy kompetanse i. Basisfagene skal i hovedsak skjermes men det kan tas timer fra forskjellige fag. Et ytterligere ledd i fritaksvurderingen er skolens muligheter for å samkjøre de enkelte trinns timeplaner opp mot den samiske lærerens timeplan. Foreldrene blir tatt med på råd. Eleven på ungdomstrinnet har, etter ønske, fremmedspråk/språklig fordypning. Det er gjort fratrukk i RLE og samfunnsfag på 76 timer. For alle elever gjøres fritak i form av enkeltvedtak. Klageadgang har hittil ikke vært benyttet.

Saltdal kommune tar utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets rundskriv 8/2009 og viser til fag- og timefordeling for elever som har samisk opplæring, herunder særlig tabell 2. Gjennomsnittlig årstimetall regnes ut for 1.-7.- årstrinn og 8.-10. årstrinn, og det søkes tilskudd fra Fylkesmannen.

Opplæringen i samisk følger Læreplanverket for Kunnskapsløftet – samisk. Rektor ved den enkelte skole har ansvar for at elevene som har samisk som første- eller andrespråk følger læreplanen. Den samiske læreren tar utgangspunkt i læreplanens kompetansemål og utarbeider læringsmål. Elevenes kompetanse kartlegges med utgangspunkt i grunnleggende ferdigheter og kompetansemål, og utgjør således vurderingsgrunnlaget.

Skoleåret 2013-2014 hadde Saltdal kommune totalt tre elever med nordsamisk som førstespråk og fire elever med nordsamisk som andrespråk. Opplæringen gis ved hjemmiskolen. Elevene blir fortrinnsvis inndelt etter om de har samisk som første- eller andrespråk, men spredning i elevgruppen gjør dette utfordrende. På Røklund skole har de to elevene på mellomtrinnet med samisk som førstespråk, både hatt opplæring i gruppe og enkeltvis. Elevene med samisk som andrespråk på barnetrinnet har utgjort en egen gruppe. Eleven på mellomtrinnet har ikke vært en del av denne gruppen. På Rognan barneskole har det vært opplæring i samisk som andrespråk for kun en elev på mellomtrinnet.

På Fylkesmannens spørsmål om skoleeier sørger for egnet personale til samiskopplæringen, svarer Saltdal kommune bekreftende. Faglæreren har hatt samisk som andrespråk under grunnopplæring samt videregående opplæring. Samisk var ikke en del av allmennlærerutdanningen. Skoleeier gir faglæreren tilbud om kompetanseheving blant annet i form av kurs og etter- eller videreutdanning. Ufaglært arbeidskraft har kun blitt benyttet i en sykemeldingsperiode skoleåret 2011-2012.

Alternative opplæringsformer er ikke relevant for Saltdal kommune ettersom de har egnet personale til undervisningen i samisk.

Den største andelen lærebøker er anskaffet i skoleåret 2009-2010 gjennom tilbud fra Sametinget om gratis læremidler. I tillegg anvendes samisk læringsnett i forbindelse med opplæringen. Det mottas veiledning fra SEAD om opplegg og læremidler. Saltdal kommune har dessuten bøker på samisk innenfor skjønnlitteratur, tema, fakta, dikt, eventyr og billedbøker. Det finnes også dvd-filmer, bokstavspill, løko, musikk, puslespill og lydbøker.

4.2. Er kravene i opplæringsloven § 13-10 annet ledd oppfylt?

Etter opplæringsloven § 13-10 annet ledd plikter skoleeier å ha et forsvarlig system som sikrer at kravene i lov og forskrift for øvrig blir oppfylt. Systemkravet innebærer en forutsetning om rutiner for kommunikasjon og samhandling mellom skoleeier og skoleleder/skole. Rutinene bør være en beskrivelse av de oppgaver som skal utføres, når oppgavene skal utføres og hvem som skal utføre dem. Systemets viktigste formål er å være egnet til å avdekke lovbrudd, samt bidra til at det initieres iverksettelse av tiltak for retting av lovbrudd. Systemkravet forutsetter skriftlighet og implementering.

I sin tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten redegjør Saltdal kommune for at de har et system for *Kvalitetsvurdering for grunnskolen i Saltdal*. Denne følges i kommunens arbeid og sikrer tilstandsrapportering til kommunestyret. Vi forstår det slik at systemet ikke inkluderer samisk opplæring på tilsynstidspunktet, men at området fra nå av skal beskrives der. På grunn av at dette systemet ikke er ferdigstilt og forevist på tilsynstidspunktet kan det ikke få betydning for vår konklusjon på dette punktet.

Vår vurdering er at Saltdal kommune per tiden ikke kan vise til skriftlige rutiner som skal sikre at alle som har oppgaver knyttet til samiske elevers rettigheter har tilstrekkelig kunnskap om lovens innhold og krav. Dette på tross av at skoleeier viser at de har oversikt over prosessen i forkant av at et samisk opplæringstilbud etableres og til det gjennomføres. Videre foreligger det, etter vårt syn, ikke rutiner som sikrer skoleeier nødvendig informasjon, at informasjonen blir vurdert opp mot lovkrav og at det iverksettes nødvendige tiltak dersom det avdekkes praksis som strider mot disse.

Fylkesmannens konklusjon er at Saltdal kommune per tiden ikke har et skriftlig system som samsvarer med forsvarlighetskravet i opplæringsloven § 13-10 annet ledd. Vurderingene under punktene 4.3. til 4.5. vil underbygge vår konklusjon på dette punkt. Disse drøftelsene vil dessuten vise hva som likevel er vurdert som lovmessig praksis.

4.3. Er kravene i opplæringsloven § 6-2 oppfylt?

Saltdal kommune som skoleeier legger til rette for å gi et tilbud i samsvar med retten til opplæring i samisk. Dette gjennom at det gis informasjon om retten til slik opplæring, samt retten til å velge språknivå (samisk som første- eller andrespråk). Det fremkommer ikke av dokumentasjonen om foreldrene opplyses om retten til å velge hvilket samisk språk de vil ha opplæring i. I sin tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten melder Saltdal om at det skal utarbeides et infoskriv om samisk språk som skal vise alle valgmulighetene. Informasjonen skal publiseres på Saltdal kommunes hjemmeside og på de enkelte skolenes hjemmesider.

Vår vurdering er likevel at skoleeier per tiden ikke sikrer at foreldre og/eller elever gis rett til å velge samisk språkform. Dersom skoleeier får elever som ønsker lule- eller sørsamisk, er det skoleeiers plikt til å tilrettelegge for at slik opplæring kommer i stand snarest mulig. Dette gjelder uavhengig av om skolen har samisklærer. Her kan alternative opplæringsformer, som for eksempel fjernundervisning, være aktuelt.

Vedtakene som innvilger opplæring i samisk er i tråd med reglene i forvaltningsloven kapittel IV-VI. Men fordi vedtakene ikke viser tidsperioden opplæringen er gitt for, er det uklart om disse enkeltvedtakene er med på å gi en oversikt over det totale tilbudet til hver elev. Dette er et eksempel på informasjon som er nødvendig for skoleeier å ha kunnskap om, slik at de kan sikre at eleven/elevene får minstetimetallet etter gjeldende fag- og timefordeling. Vi imidlertid ikke finne at rektors vedtaksmyndighet er tydelig forankret i kommunens delegasjons- og subdelegasjonsreglement.

Før vi går inn på fag- og timefordelingen vil vi understreke følgende: til grunn for dette tilsynet legges Utdanningsdirektoratets rundskriv Udir 1/2012, da dette er gjeldende for skoleåret 2012-2013. Det er dette skoleåret Fylkesmannen har bedt om dokumentasjon for. Saltdal kommune har imidlertid dokumentert praksis i skoleåret 2013-2014. Fylkesmannen forutsetter at det var tilsvarende praksis i skoleåret 2012-2013.

Tilsynsdokumentasjonen viser at Saltdal kommune bygger på fag- og timefordelingen i rundskriv Udir 8/2009. Dette er utdatert, og vi gjør oppmerksom på at det kommer nytt rundskriv om dette tema hvert år. Kommunens forsvarlige system må være egnet til å gjøre de rette vedkommende oppmerksom på disse endringene, samt sikre at de rette vedkommende setter seg inn i den til en hver tid gjeldende fag- og timefordelingen. Dette er også viktig med hensyn til timetallet i de øvrige fagene. Saltdal kommune har gitt tilbakemelding på den foreløpige tilsynsrapporten angående fag- og timefordelingen for samisk. Vi forstår det slik at fag- og timefordeling i samisk vil justeres ut fra gjeldende rundskriv i forbindelse med vårens arbeid med *Ressursmodellen*. Vi forstår det slik at avviket ikke er rettet på tilsynstidspunktet, men vil rettes i løpet av nær fremtid.

Vår vurdering er derfor at Saltdal kommune ikke har sikret at elevene fikk minstetimetallet etter gjeldende fag- og timefordeling som for dette tilsynet er rundskriv Udir 1/2012. Saltdal kommune har praktisert fritak fra andre fag på barnetrinnet, med 76 årstimer, mens gjeldende praksis inntil nylig har vært at fritak inntil 76 timer kan gis samlet på barnetrinnet (1.-7. årstrinn). Videre vurderer vi det slik at Saltdal kommune også har praktisert fritak for elever som har valgt fremmedspråk/språklig fordypning i strid med gjeldende fag- og

timefordeling. Det har vært gitt fritak med 76 årstimer, mens gjeldende praksis inntil nylig har vært at det kan gis fritak fra samisk/norsk som første-/andrespråk med inntil 57 timer på hver samlet på ungdomstrinnet (8.-10.årstrinn).

Vi understreker imidlertid at gjeldende rundskriv om fag og timefordeling for inneværende skoleår (2013-2014) er Udir 1/2013.

Vi finner at opplæringen i samisk er i tråd med gjeldende læreplanverk. Faglærers egen redegjørelse veier i denne sammenheng tungt. Det er imidlertid uklart om sikring av læreplankravene er nedfelt i rutiner, eller om det avhenger av faglærer. Dette er likevel ikke av avgjørende betydning for vår konklusjon.

Fylkesmannens konklusjon er at opplæringsloven § 6-2 ikke er oppfylt i henhold til informasjon om retten til å velge språkform (nord-, lule- eller sørsamisk). Videre konkluderer vi med at retten til opplæring i samisk ikke innfris med det omfang lov og forskrift foreskriver.

4.4. Er kravene i opplæringsloven § 9-3 oppfylt?

Etter en vurdering av læremiddelsituasjonen innenfor faget nordsamisk, legger vi til grunn at Saltdal kommune oppfyller kravet om at skolene skal ha tilgang på nødvendige læremidler. Vilkåret om tilgang til nødvendig utstyr vil først og fremst gjøre seg gjeldende ved alternative opplæringsformer. Vi forutsetter at Saltdal kommune er kjent med regelverket på dette punkt, og klar over sin plikt til å stille med nødvendig utstyr til alternative opplæringsformer dersom det oppstår et behov.

Fylkesmannen konkluderer med at Saltdal kommune sørger for at skolene har tilgang til nødvendig utstyr og læremidler.

4.5. Er kravene i forskrift til opplæringsloven § 7-1 oppfylt?

Vår vurdering er at Saltdal kommune tilbyr forsvarlig opplæring i samisk gjennom at opplæringen gis av egnet personale ved hjemskolen. Fylkesmannen ser at det er uaktuelt for Saltdal kommune å ha alternative opplæringsformer. Vi forutsetter imidlertid at Saltdal kommune har kjennskap til regelverket rundt alternative opplæringsformer, slik at de ved behov oppretter slikt tilbud til elever som ikke kan motta samisk språkopplæring av egnet personale ved hjemskolen. Vi forutsetter også at rutiner for alternativ opplæring implementeres i et forsvarlig system om det skulle oppstå et fremtidig behov.

Fylkesmannen finner ikke holdepunkter for å konkludere med lovbrudd etter forskriftsbestemmelsen.

5. Retting av lovbrudd

Fylkesmannen har i kapitlene 3 og 4 konstatert lovbrudd. I denne rapporten gis Saltdal kommune frist til å rette det ulovlige forholdet jf. kommuneloven § 60 d.

Frist for retting er 1. juni 2014. Kommunen må innen denne datoen sende Fylkesmannen en erklæring om at det ulovlige forholdet er rettet og en redegjørelse for hvordan lovbruddet er rettet.

Dersom forholdet ikke rettes innen den fastsatte rettefristen, vil Fylkesmannen vedta pålegg om retting. Et eventuelt pålegg om retting vil ha status som vedtak og vil kunne påklages i henhold til forvaltningslovens regler for dette, jf. forvaltningsloven kapittel VI.

Følgende pålegg er aktuelle å vedta etter utløp av rettefristen i denne rapporten:

1. Saltdal kommune skal etablere og implementere et skriftlig forsvarlig system som er egnet til å vurdere om krav i opplæringsloven med forskrift er oppfylt, og må i denne forbindelse se til at:
  - a. Det foreligger rutiner som sikrer at alle i organisasjonen som har oppgaver knyttet til samiske elevers rettigheter har tilstrekkelig kunnskap om innhold og krav i de bestemmelsene som er relevante.
  - b. Det foreligger rutiner som sikrer at skoleeier får nødvendig informasjon om det som faktisk skjer når det gjelder opplæring i samisk.
  - c. Det foreligger rutiner for at informasjonsutvekslingen blir vurdert i forholdt til lovkravene.
  - d. Det foreligger rutiner for å sette inn nødvendige tiltak dersom det avdekkes at praksis ikke er i samsvar med lovkravene.
2. Saltdal kommune skal sikre at retten til samisk opplæring i grunnskolen innfris, og må i denne forbindelse se til at:
  - a. Det etableres rutiner som sikrer foreldre og/eller elever rett til å velge språkform for opplæring i samisk (nord-, lule- eller sørsamisk).
  - b. Det etableres rutiner som sikrer at årlige rundskriv om fag- og timefordeling gjøres kjent og etterleves.
  - c. Det etableres rutiner som sikrer at samiske elever får minste årstimetall, samt utarbeide og implementere en rutine for kontroll med dette.

6. Kommunens frist til å rette

Som nevnt i kapittel 5 ovenfor er kommunen gitt frist for å rette de ulovlige forholdene som er konstatert i denne rapporten.

Frist for tilbakemelding er **1. juni 2014**.

Kommunen har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Vedlegg 1 – Oversikt over innsendt dokumentasjon

1. Tilbakemelding på foreløpig tilsynsrapport datert 24.02.2014.
2. Tilleggsinformasjon fra Saltdal kommune datert 07.01.2014.
3. Redegjørelse fra Saltdal kommune datert 21.08.2013.
4. Eksempel på ukeplan for samisk førstespråk mellomtrinn.
5. Eksempel på arbeidsplan for samisk førstespråk ungdomstrinn.
6. Eksempler på enkeltvedtak om opplæring i samisk for skoleåret 2013/2014.
7. Saltdal kommunes delegasjonsreglement datert 03.01.2012.
8. Møteprotokoll fra kommunestyremøte datert 12.12.2012.
9. Subdelegering av myndighet – enhet for Røklund skole datert 21.10.2004.
10. Subdelegering av myndighet – enhet for Rognan barneskole datert 21.10.2004.